

Vízia systému environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvety (EVVO) v Trenčianskom samosprávnom kraji v roku 2030

Trenčiansky samosprávny kraj má vybudovanú stabilnú a funkčnú sieť poskytovateľov EVVO a do praxe sú zavedené efektívne a transparentné mechanizmy na jej dlhodobú udržateľnosť.

Inštitucionálne je krajský systém EVVO založený na stabilizovanej sieti 5 ekocentier, ktoré svojou ponukou výchovných a vzdelávacích programov a aktivít rovnomerne pokrývajú územie kraja. Súčasťou systému je pravidelný a nezávislý monitoring, evaluácia programov a aktivít, vrátane hodnotenia účinnosti zvolených metód a foriem.

Poskytovatelia služieb v oblasti EVVO majú vytvorené podmienky:

- pre profesionálne vzdelávanie lektorov, konzultantov a metodikov,
- pre prípravu kvalitných programov, zodpovedajúcich potrebám jednotlivých cieľových skupín.

Obyvatelia a návštevníci Trenčianskeho samosprávneho kraja majú k dispozícii vhodne podávané aktuálne a relevantné odborné informácie o stave životného a prírodného prostredia, o alternatívach šetrného správania sa k životnému prostrediu a k prírodným zdrojom Trenčianskeho kraja. Environmentálna gramotnosť občanov TSK, verejnej správy a podnikateľského sektoru dokázateľne rastie. Prejavuje sa v každodenných environmentálne zodpovedných činoch jednotlivcov, inštitúcií a komunit.

Priority, špecifické ciele a opatrenia rozvoja EVVO

PRIORITA 1: ROZVOJ INFRAŠTRUKTÚRY PRE REALIZÁCIU EVVO V TK

Špecifický cieľ: funkčná sieť spolupracujúcich inštitúcií a inštitútov, poskytujúcich programové, informačné a metodické služby všetkým cieľovým skupinám

Opatrenia:

- 1.1. Vytvorenie spolupracujúcej siete organizácií a inštitúcií pôsobiacich v EVVO na území TK, podpora spoločných projektov škôl a školských zariadení + ich zriaďovateľov s odbornými EVVO inštitúciami (štátnymi, súkromnými, mimovládny...) – na úrovni miestnej, mikroregionálnej, regionálnej, celoslovenskej aj medzinárodnej.
- 1.2. Vytvorenie krajskej koordinačnej inštitúcie, kompetentnej v odbore EVVO a zodpovednej za plnenie KK EVVO TSK.

- 1.3. Vytvorenie prierezového odborného tímu na definovanie priorít TSK, tvorbu, monitoring a hodnotenie akčných plánov, aktualizáciu Koncepcie po r. 2025, 2030.
- 1.4. Vybudovanie krajského centra EVVO v TN – strediska environmentálnej výchovy s vlastným štatútom, poskytovateľa EVVO služieb pre školy, firmy, samosprávu, verejnosť v strednodobom horizonte.
- 1.5. Vybudovanie a rozvoj siete centier v kraji – NM+MY, PU+PB, BN+PE, PD v dlhodobom horizonte.
- 1.6. Podpora medzisektorovej spolupráce pri zvyšovaní (zavádzaní) ENV zložky do duálneho vzdelávania.
- 1.7. Vytvorenie EVVO programov pre školy osobitne a pre osobitne všetky ostatné cieľové skupiny v témach spoločensky potrebných.
- 1.8. Rozvoj siete náučných chodníkov v TK a ich modernizácia.
- 1.9. Vytvorenie ekoporadenskej siete, dostupnej pre najširšiu verejnosť – v ekocentrách, v spolupráci s osvetovými zariadeniami, knižnicami, obcami, vydávanie infomateriálov.
- 1.10. Nastavenie a sledovanie minimálnych environmentálnych štandardov prevádzky inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK, príp. (dobrovoľne) aj obcí, škôl, školských zariadení, verejných aj súkromných inštitúcií.

PRIORITA 2: PODPORA ĽUDSKÝCH ZDROJOV PRE REALIZÁCIU EVVO

Špecifický cieľ 1: funkčný systém environmentálneho vzdelávania pedagogických aj nepedagogických zamestnancov škôl, školských a osvetových zariadení, s nastavenými evaluačnými mechanizmami na reflexiu, vyhodnocovanie programov a aktivít

Opatrenia:

- 2.1.1. Vytvorenie krajského poradného, koordinačného a lektorského tímu vyškolených a pravidelne doškoloovaných lektorov EVVO pre vzdelávanie pedagogických aj nepedagogických zamestnancov škôl, školských a osvetových zariadení v TK, s poverením definovania priorít TSK a merateľných cieľov EVVO do dvojročných akčných plánov a dlhodobého plánu do r. 2030. Potreba stretávania tímu najmenej raz ročne.
- 2.1.2. Zadanie výskumu na zmapovanie súčasného stavu nastavenia a plnenia cieľov EVVO, používaných metód a foriem a ich účinnosti v školách, školských a osvetových zariadeniach. Vyhodnocovanie výskumu jedenkrát za dva roky až do r. 2030 ako podkladu pre aktualizáciu nastavenia cieľov, foriem a metód vzdelávania všetkých cieľových skupín.

- 2.1.3. Podpora a zabezpečenie účasti pedagógov, osvetových pracovníkov aj nepedagogických zamestnancov na EVVO vzdelávaniach (akreditované aj neakreditované programy).
- 2.1.4. Akreditácia nových vzdelávacích programov na základe aktuálnych potrieb škôl a spoločenských potrieb.
- 2.1.5. Organizácia pravidelných metodických stretnutí pedagógov, koordinátorov EVVO na školách s cieľom výmeny skúseností, plnenia cieľov, definovanie potrieb a priorit EVVO s frekvenciou 2x ročne.

Špecifický cieľ 2: funkčný systém environmentálneho vzdelávania zamestnancov TSK, verejnej správy a podnikateľského sektoru s nastavenými hodnotiacimi mechanizmami na reflexiu, vyhodnocovanie programov a aktivít

Opatrenia:

- 2.2.1. Vytvorenie krajského tímu vyškolených a pravidelne doškoloovaných lektorov EVVO na vzdelávanie zamestnancov TSK, verejnej správy a podnikateľského sektoru, s poverením definovania priorit TSK a merateľných cieľov EVVO do dvojročných akčných plánov a dlhodobého plánu do r. 2030.
- 2.2.2. Vytvorenie EVVO programov pre všetky cieľové skupiny v témach spoločensky potrebných.
- 2.2.3. Podpora/zabezpečenie účasti zamestnancov TSK, verejnej správy a podnikateľského sektoru na EVVO vzdelávaniach a aktivitách.

PRIORITA 3: ROZVOJ INFORMAČNEJ A METODICKEJ PODPORY PRE REALIZÁCIU EVVO

Špecifický cieľ: existencia informačného zázemia pre efektívny výkon EVVO v kraji

Opatrenia:

- 3.1. Vytvorenie systému zberu, vyhodnocovania a zverejňovania aktuálnych informácií o ŽP TK, o environmentálnych záťažoch, o stave prírodných zložiek, vrátane sledovania indikátorov kvality života a ŽP, indikátorov TUR a indikátorov účinnosti systému EVVO v TK (web TSK a partnerských inštitúcií, Ročenka, výsledky akčných plánov). Sprístupnenie aktuálnych informácií o ŽP na www.tsk.sk/evvo a v regionálnych médiách.
- 3.2. Tvorba, vydávanie odborných EVVO materiálov pre pedagógov.
- 3.3. Vytvorenie úložiska zdarma prístupných námetov, hier, testov, kvízov, videí, prezentácií, aktivít EVVO (analogicky www.zborovna.sk a iné) + sústredenie programových ponúk EVVO pre školy a iné vzdelávacie zariadenia, pre sektor verejnej správy a podnikateľský (semináre, prednášky, výučbové programy, exkurzie, súťaže, výstavy...).

- 3.4. Vytvorenie priestoru/možností na prezentáciu príkladov dobrej praxe samospráv v oblasti EVVO (napr. Zelená župa) a oceňovanie jednotlivých cieľových skupín.
- 3.5 Budovanie partnerstva s vybranými podnikmi pre spoluprácu na realizácii Konceptie.
- 3.6. Pravidelné vyhodnocovanie vývoja podnikateľského sektoru v kraji:
 - a) z monitoringu zapájania firiem do duálneho vzdelávania, do cirkulárnej ekonomiky, štandardov environmentálnej politiky,
 - b) z monitoringu environmentálnych dopadov podnikania v oblasti znečisťovania zložiek ŽP (spotreby vody a energií, produkcie odpadov atď.).

PRIORITA 4: VYTVORENIE SYSTÉMU FINANCOVANIA EVVO AKTIVÍT V KRAJI

Špecifický cieľ: vytvorený stabilný nástroj na účelné, hospodárne a transparentné financovanie rozvoja EVVO infraštruktúry, rozvoja programov a stabilnej podpory aktivít na základe záujmu škôl a iných cieľových skupín

Opatrenia:

- 4.1. Investície do škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja – do vybavenia k ENV, učební/laboratórii, areálov vhodných na vzdelávanie v exteriéri.
- 4.2. Systémové finančné ohodnotenie koordinátorov ENV na školách v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK.
- 4.3. Posilnenie grantového programu Zelené oči (posilnenie kompetencií, vyčlenenej sumy na envirovýchovné projekty, personálne posilnenie).
- 4.4. Podpora environmentálnych projektov škôl, ale aj účasti škôl v environmentálnych projektoch národných a medzinárodných.
- 4.5. Podpora vzdelávania pedagógov, nepedagogických zamestnancov vzdelávacích a osvetových zariadení a osvetových pracovníkov v účasti v akreditovaných aj neakreditovaných EVVO vzdelávaníach
- 4.6. Vytvorenie systému ENVI-poukazov pre žiakov škôl, resp. pre školy v TK.
- 4.7. Vytvorenie systému akreditácie poskytovateľov EVVO.
- 4.8. Vytvorenie poradenského bodu s cieľom posilniť využívanie potenciálu EÚ fondov, malých grantových schém pre EVVO – Enviroprojekt na Ministerstve školstva SR, Zelený vzdelávací fond na MŽP SR ap.)
- 4.9. Vytvorenie motivačného systému ohodnocovania aktívnych škôl v EVVO.

NÁVRH Krajskej koncepcie environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu v Trenčianskom kraji do roku 2030 a NÁVRH Akčného plánu Krajskej koncepcie environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu v Trenčianskom kraji na roky 2019 – 2021 sú zverejnené na webe www.spirala.sk a na webe Trenčianskeho samosprávneho kraja v časti www.tsk.sk/regionalny-rozvoj/zelenazupa/krajska-koncepcia-envvao.

Pripomienky k zverejneným návrhom zasielajte prosím na e-mailovú adresu medal@cea.sk a andrea.molnarova@tsk.sk najneskôr do 18. apríla 2019.

Projekt Krajskej koncepcie environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu je podporený z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom OP Efektívna verejná správa, v rámci národného projektu Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík (názov prijímateľa: Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti).

